

Hem>Familjefrågor och arv>Egendom i äktenskap och registrerade partnerskap>Makars förmögenhetsförhållanden Makars förmögenhetsförhållanden

Sverige

1 Finns det ett lagstadgat system för makars förmögenhetsförhållanden i denna medlemsstat? Vad föreskriver det?

Ja, det finns ett sådant system. Det innehåller regler om underhållsskyldighet mellan makar under och efter ett äktenskap. Det innehåller även regler om rättigheter och skyldigheter under och efter ett äktenskap avseende makars olika typer av tillgångar, skulder, gemensamma boende och bohag samt gåvor mellan makar.

2 På vilka sätt kan makar ordna sina förmögenhetsförhållanden? Vilka är de formella kraven i detta fall?

Makar kan ha tillgångar av två slag: giftorättsgods och enskild egendom. Giftorättsgods är det vanligaste och det som gäller när inget särskilt har bestämts. Huvudregeln är att giftorättsgods ska ingå i bodelning vid den ene makens bortgång eller vid skilsmässa. Egendom kan göras enskild och därmed inte ingå i bodelning på följande sätt:

- Genom äktenskapsförord. Det måste vara skriftligt och registrerat hos Skatteverket.
- Genom villkor vid gåva.
- Genom villkor i testamente.
- Genom villkor i förmånstagarförordnande vid livförsäkring, olycksfallsförsäkring, sjukförsäkring eller individuellt pensionssparande.

3 Finns det begränsningar för hur makar kan ordna sina förmögenhetsförhållanden?

Ja, det finns begränsningar. Till exempel finns det skyddsregler som gäller under äktenskapet avseende makars gemensamma bostad och bohag. En make får inte sälja, hyra ut eller på något annat sätt förfoga över hemmet utan den andre makens samtycke. Reglerna gäller även om egendomen är enskild enligt ett äktenskapsförord. Vid bodelning ska makarnas gemensamma bostad och bohag tilldelas den make som bäst behöver egendomen. Detta gäller även om egendomen helt och hållet ägs av den andra maken. Om värdet av den egendom som på detta sätt tilldelas den ena maken överstiger dennes andel vid bodelningen, har maken ändå rätt att få egendomen, om han eller hon betalar mellanskillnaden till den andra maken. Ett annat exempel är att en efterlevande make har rätt till en viss minsta summa pengar ur det gemensamma boet. Detta gäller även om den bortgångne makens egendom var enskild och även om denne testamenterat all sin egendom till någon annan.

4 Vad är de rättsliga följderna av äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap?

Enligt svensk lag är endast skilsmässa möjlig. Den rättsliga följden av en skilsmässa är att en bodelning ska göras. Det kan också finnas en rätt till underhåll, åtminstone under en övergångsperiod, för den ena maken.

5 Vilka är följderna för makars förmögenhetsförhållanden om en av dem avlider?

Bodelning ska ske. Det är den bortgångne makens arvingar som ska göra bodelning med den efterlevande maken. Gemensamma bröstarvingar måste dock vänta på sitt arv till dess att båda makar är döda.

6 Vilken myndighet har behörighet att besluta i mål om makars förmögenhetsförhållanden?

Bodelning kan göras av parterna själva. Om parterna är överens, är det enda formella kravet att bodelning görs skriftligt och är undertecknad av båda parter. Om parterna inte kan komma överens kan en domstol utse en bodelningsförrättare. Bodelningsförrättarens beslut kan överklagas till domstol av parterna.

7 Vilka är verkningarna av makarnas förmögenhetsförhållanden på ett rättsligt förhållande mellan en make och tredje man.

Var och en av makarna svarar själv för sina skulder. En makes fordringsägare har alltså inte rätt att få betalt ur den andra makens egendom, vare sig egendomen utgör giftorättsgods eller är makens enskilda. Det finns också regler för att skydda fordringsägare från att makar gemensamt undandrar egendom. En make kan till exempel inte besluta att hans eller hennes enskilda egendom ska ingå i en bodelning om syftet är att undkomma en fordringsägares krav.

8 En kort beskrivning av förfarandet för uppdelning, däribland delning, fördelning och avveckling av makarnas egendom i denna medlemsstat.

Huvudregeln är att giftorättsgodset ska ingå i bodelningen. Det finns dock flera undantag från denna huvudregel. Varje make får ta undan så mycket av sitt giftorättsgods som svarar mot dennes skulder. Varje make får också ta undan kläder och annan egendom som den maken personligen använder, liksom personliga presenter. Utanför bodelningen faller också till exempel rätt till pension från arbetsgivare eller från det allmänna och i viss utsträckning privata pensionsförsäkringar. Värdet av det som återstår av giftorättsgodset ska i princip delas lika mellan makarna. Lottläggningen görs i beaktande av vem som är ägare till egendomen i fråga. Som nämns ovan finns det också särskilda skyddsregler avseende gemensam bostad och gemensamt bohag.

9 Vilket förfarande, vilka handlingar och vilken information krävs normalt för att registrera fast egendom?

Varje överlåtelse av fast egendom ska registreras genom en ansökan om registrering av ägarskap hos Lantmäteriet. Sådan registrering söks vanligen av köparen av den fasta egendomen. Originalhandlingar ska ges in vid ansökan.

Senaste uppdatering: 15/11/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.